

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 84.
Epistolele nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Adunarea de la Lugoj.

Sibiu, 6 Novembre n.

Eri, Duminecă, a fost adunare mare românească în Lugoj, ca și care nu s'a mai văzut, nici în Banat, nici în alte părți de țară. Au participat, după cum ni-se depeșeză, peste cincisprezece mii alegători bănățeni! Au fost prezenți apoi toți deputații naționaliști din dietă, cari au fost primiți la gară cu banderiu de 300 călăreți, și în trei trăsuri trase de câte patru cai au fost aduși în oraș, trecând printră zidurile mulțimei, care li aclama cu frenesie. Adunarea s'a ținut sub cerul liber, în curtea vastă a bisericii ortodoxe române, și a fost presădită și condusă de vrednicul protopresbiter gr. or. al Lugojului, Dr. George Popoviciu. În numărul viitoriu vom aduce raport amănunțit despre decurgerea ei, anticipând pentru astăzi magistrala vorbire cu care dl protopresbiter Dr. George Popoviciu a deschis adunarea. A fost următoarea:

Onorată conferență! Situația politică prezentă, care se agravează din zi în zi tot mai mult, a necesitat convocarea și ținerea acestei conferențe. Evenimentele politice se deslătușesc în chip tot mai surprinzător și produc mare neliniște și serioasă îngrijire în simți poporeni, cari locuiesc în patria noastră.

Conflicții grav dintr-o Coronă și majoritatea parlamentară, în loc de a fi găsit o soluție mulțumitoare, prin pretențiunile constante ale coaliției față de Monarch țin țara într-o febră continuă, ear' urmările dezastrușe nici nu se pot prevedea și calcula. Este firesc lucru deci, că într-o asemenea stare, când toate popoarele patriei și toate partidele din țară se mișcă, să se adune în conferențe publice și partidul nostru național, pentru a desbata asupra situației politice din prezent, și pentru ca să ia concluzie privitoare la ținuta sa în viitor.

Poporul român locuiește în masse compacte de 19 secole într-o Tisa, Dunăre și Carpați dinspre nord spre sud-est în patria noastră, și după elementul magiar este cel mai numeros, ear' după trecutul și importanța sa trebuie cu hotărâre bărbătească să și spună cuvântul său în afacerile publice ale patriei noastre.

Românii din toate ținuturile se adună în conferențe publice, luând poziție hotărâită față de situația politică dată. Cuvine-se deci, ca și noi, cari locuim acest colț de țară, de care sunt legate frumoase și mari reminiscențe istorice, să ne spunem cuvântul nostru clar și lămurit, la înțelegerea tuturor, pentru ca ținuta noastră în viitoriu să nu pară îndoelnică nimenuia.

În momente grave părinții și străbunii nostri și-au găsit pururea calea adevărată, pe carea aveau să purceadă. Spiritul lor luminat de conducătorii trimiși după vreme de provedință, și cumpătul lor înțelept le-au tăiat drumul în mersul lor, abătut de grele griji și suferințe; așa numai se explică și se înțelege enigma existenței noastre după a-tătea-vifore cumplite și năvăliri barbare, ce s'au descărcat asupra-ne în cursul veacurilor.

Ținuta noastră este lămurită de părinții nostri, după mari frământări și grele lupte, încă în anul secoltept-

tării 1848; ear' în anul 1881 — în conferența din Sibiu, — ne-au creat un credeu politic, obligator pentru toți Românii de sub coronă ungară. Acest credeu politic, votat în unanimitate de reprezentanții tuturor Românilor din patria noastră, a fost mărturisit și confirmat de toate conferențele ulterioare ce au urmat în anii 1884, 1887, 1890, 1892, 1893, 1894, și în fine de conferența ținută la 10 Ianuarie 1905. Observ aci, că în programul din 1881 în cele 9 puncte nu este vorba despre activitate și pasivitate. Motive principale, precum și legea excepțională de alegere în părțile transilvanice și abuzurile puterii prin presiuni și corupere, a creat din necesitate starea de rezistență pasivă, la început singur în Transilvania și numai față de parlamentul țării! În părțile ungurene de la început însă s'a făcut abatere în acele cercuri, unde se presupunea, că Românii vor putea eși învingători la alegeri. În măsura însă, în care a eșit la suprafață un curent politic nesănătos, al cărui făt este *șovinismul intolerant*, numărul deputaților naționali din parlamentul țării. În loc de a crește, după cum ar fi trebuit, a scăzut, până ce în sine frunzații nostri, rind pe rind cad isbiți de acel curent detestabil și corupt, — și un-cul reprezentant, care mai rămăsese în dietă, renunță în aceea gravă situație a se prezenta în parlament, și astfel poporul român din patria noastră ajunge în acea poziție tristă de a nu mai avea nici un reprezentant autorizat în parlamentul țării; în consecință conferența din 1892 prin rezoluțiunea a treia decretă *pasivitatea generală absolută a tuturor Românilor* din țările coronei S. Stefan.

În luptele politice ce s'au desfășurat, steagul național a fost purtat cu credință și cu demnitate, până ce luptătorii prin lovirile îndurate au obosit, ear' prin ordinul ministerial din 20 Iunie 1894 și din 6 Ianuarie 1895 activitatea partidului național a fost sistată și oprită a se mai manifesta publice.

Precum însă Timișul, de la care frumoasa provincă ce o străbate și-a luat numele, eșit la lumină din creștetul Semicului, în cursul lui firesc dărimă și despică zăgazurile ce i-se pun în cale, pentru a-și stavili drumul până ajunge falnic a se înfrăți cu Dunărea mărță: astfel și în situația politică schimbată, o mână de tineri înflăcărați, încurajați de o sémă de bătrâni cu inimi calde românești, dau signalul de concentrare pentru o nouă luptă, și pun în mișcare masele mari ale Românilor, creând curentul numit *activist*, al cărui rod laudabil este clubul naționalităților din parlamentul țării.

Acest curent isbind valurile sale, atinse și părțile noastre, punând în mișcare poporul nostru și pe cei ce stau în nemijlocită atingere cu densusul. Acest curent, pe care îl aflăm justificat, a influențat ținerea și convocarea acestei conferențe.

Firesc lucru este, că clădirea se purcă de jos în sus, și nu invers; firesc lucru este, a lăsa să curgă toate în mersul lor, precum Dumnezeu le-a creat; firesc lucru este, a nu împiedeca manifestările legitime ale popoșilor.

Ar fi foarte trist însă, când s'ar adevări faptul, că acest curent laudabil și sănătos a produs numai foc de paie, și întâmplările de apoi ar justifica temerile și îngrijirile acelor huni frați ai nostri, cari stau acum la o parte cu mai puțină încredere în reușita cauzei noastre. Un adevăr rămâne însă vecinic, că în natură totul se mișcă, și că fără lucrare, fără abnegațiune și fără jertfire nu se ajunge la nimica. Nici în domeniul politice, nici în domeniul naturii nu pôte fi abateri.

Drepturile politice nu se dau de pomană, ci ele se câștigă prin grele lupte și suferințe și prin stăruințe continue și încordate. Ar fi soșit timpul odată să nu mai visăm, că prin milostenie se obținem drepturile și să sperăm după ajutoare străine, căci până sosesc acelea, ne iese pèrul prin pălărie și sufletul din ôse. În deșert am avé o inteligență, carea se jertfește pentru cauzele naționale publice, dară poporul nu o înțelege și nu o urmăze! Resultatele mari nu se pot ajunge fără luptă nici pe teren cultural, nici pe teren economic, nici pe teren politic. Pentru asigurarea existenței noastre avem datorințe cu toți să lucrăm pe teren legal și cu mijloace constituționale, ca să ne câștigăm și asigurăm toate drepturile noastre politice. *Noi cerem egalitate, dreptate și frațelitate pentru toți cetățenii patriei, fără osebite de limbă și confesiune.* Poporul român a devenit proverbial pentru ținuta sa corectă, este credincios patriei sale și posedă o adâncă loialtate față de monarch și de casa domnitoare, este recunoscut în totalitatea lui de cel mai exemplar element de ordine în orientul Europei; nu mă îndoesc deci onorată conferență, că atât în desbaterile ce vor urma, cât și în concluzile ce se vor lua, aceste principii cardinale, imprimate în politica noastră națională de sute de ani, vor găsi răsunetul cuvenit. Din aceste motive n'am hesitat a primi sarcina onorifică de a conduce această conferență de astăzi. Salutându-ve frățeste pe toți, în deosebi pe domniile deputați prezenți, și implorând binecuvântarea ceriului asupra lucrărilor noastre, declar conferență deschisă.

Fundațiunea Trandafir. În procesul purtat din partea bisericii noastre în contra bisericii gr. or. sârbești pentru împărțirea în două a fundațiunei Trandafir, la toate forurile judecătorești a căpătat câștig de cauză biserica noastră, reprezentată prin domnul avocat din Budapesta, Dr. Emil Babeș. Când însă a cerut de la Sèrbi, pe baza sentenței aduse din partea Curiei, partea cuvenită din fundațiunea Trandafir, Sèrbi au răspuns, că nu o dau, fiind că voese să reînôscă procesul. Atunci avocatul bisericii noastre a cerut la tribunalul regesc din Budapesta *desfacerea comunității* cu privire la fundațiunea numită, ear' Sèrbi au înaintat *excepție*, denegând tribunalului din Budapesta competența de a puté decide în cauză. După cum scriu ziarele din Budapesta, tribunalul în una din zilele trecute a *rèspins însă excepțiunea bisericii sârbești*, și s'a decretat pe sine competent să judece și în chestia această, întocmai ca și în chestia cu mănăstirile.

Crisa. Ca mijlocitor al păcii între Coronă și națiunea magiară apare pe plan Széll Kálmán, care ar fi început pertractări, deocamdată cu disidenții din coaliție, căutând să-i înduplece să iase din coaliție și cu liberalii, precum și cu celelalte partide nekossuthiste împreună să formeze un partid nou de guvernament, pe bazele tranșacției de la 1867, cu abandonarea pretenșiunilor naționale cu privire la armată.

Din Austria. Se șvonește, că în urma mișcărilor puse la cale în stil mare din partea socialdemocrației austriace, Maiestatea Sa ar fi învoit ca votul universal să fie introdus și în Austria, și ar fi dat îndrumare guvernului austriac, să compună un proiect de lege în privința acésta. Știri se confirmă și din parte oficiôsă.

Programul guvernului.

(Urmare).

Investițiunile.

Atât interesele agriculturii, cât și ale industriei sunt promovate în mod însemnat prin regularea râurilor. În fața acestor transporturi devine mai eficient și provinciile câștigă economiceste foarte mult. Astfel în Europa occidentală de mult se regulează râurile și se fac navigabile cu scopul acésta. Dacă nu voim să rămănem îndărăt în marele concert universal, trebuie să urmăzem acest exemplu. Va trebui să săpăm canale, să facem râurile noastre navigabile, și dacă vom reuși să resolvăm și chestia irigațiunii (udării) artificiale, vom sèvèrși astfel de lucru, pentru care posteritatea ne va fi pururea recunoscătoare.

Toté aceste se pot rezolva numai prin investițiuni mai mari, deore-ce budgetul statului nu pôte suporta acoperirea tuturor acestor trebuințe. Și de-și într-o împrejurare grele de azi, când starea de ex-lex începe a primejdiu basa solidă a afacerilor noastre financiare, ni-se impune în mod deosebit cruțarea și cumpătul, totuși acestea nu trebuie să le esagerăm în așa măsură, ca să împedecă dezvoltarea sănătôsă economică.

Convinși fiind, că o politică financiară înțeleptă nu are alt rost, de cât considerarea finanțelor statului pentru ca bunăstarea acestora să promoveze interesele economice: suntem aderenți și noi ai economisării, însă numai unde acésta are loc. Știm, că investițiile dau mult de lucru, și aduc astfel și mare venit, așa că pot fi privite ca o afacere rentabilă pentru stat. În privința socială și în privința politice naționale în programul nostru vom da expresie direcțiunei social-democrate.

Politica socială.

Revin asupra situației în care se află mica industrie, care afară de sprijinul material al statului, pretinde și asigurarea legală a stării sale. Cu tot dreptul pretinde mica industrie de ani de zile revizuirea legii industriale. Revisiunea acésta o înșirăm într-o problemă noastră cele mai urgente și mai serioase, și rezolvarea ei e chestie numai de timp foarte scurt. În noua lege va fi împedecată concurența nesănătôsă, vom întări poziția industriașului mic și sirguincios, ne îngrijim de educarea generației viitoare, prin introducerea asocierii constringente vom da industriașilor nostri mijlocul eficace în mână de a și regula singuri în mod practic raporturile vieții. Tot de la noua lege industrială se așteaptă

resolvarea multor probleme însemnate din domeniul politicii sociale. Trebuie să regulăm raporturile de drept ale muncitorilor, să ne îngrijim de apărarea clasei muncitoare și să asigurăm rezolvarea unei pretențiuni juste și urgente: regularea și stabilirea raporturilor de drept ale funcționarilor privați și comerciali. Tot aici trebuie să amintim regularea raporturilor de drept și de pensie ale funcționarilor economici și silvanali, firește, cu respectarea intereselor proprietarilor.

Regularea raporturilor muncitorilor de câmp și păduri încă ne formeză obiect de îngrijire. La șirul acestor probleme vine adăugată direcția socială a programului nostru economic. În privința politicii sociale patria noastră a rămas cea mai îndărăt, în întreaga Europă. Cu repausul de Duminecă, cu ajutorarea muncitorilor în cas de morb și cu îngrijirea copiilor, legile noastre sociale sunt eshauriate. Funcționarii comerciali și industriali nu au nici astăzi reprezentanță proprie, recunoscută de lege. Fiecare clasă socială vine ascultată când e vorba despre ea, numai aceasta nu. Starea aceasta de lucruri nu se mai poate tolera. Dreptul acesta trebuie să fie dat și acestei clase. Tot așa trebuie să regulăm asigurarea copiilor și a muncitorilor tineri, cum și instrucția necesară a copiilor de muncitori, și pregătirea lor gratuită pentru cariera industrială, dându-se fetelor creștere potrivită cu raporturile familiei de muncitoriu. Ingrijirea mai bună de sorțea muncitorilor, pentru cas de morb, de nefericire, de bătrânețe, ori de neputință, e o problemă pentru noi, care în cel mai apropiat viitor își așteaptă rezolvarea. Mai vine apoi chestia locuințelor pentru muncitori, în orașele cele mari, care nu mai suferă amănare, chestia amanetării, care cere regulare în mod uman, chestia spitalelor și sanatoriilor pentru muncitori, și multe asemenea chestii, la a căror rezolvare se va valida direcția națională, democratică și socială în programul nostru economic.

De la activitatea guvernului și a parlamentului, așteptăm noi, stimaților domni, având în raporturile economice ale patriei noastre, și echilibrarea raporturilor noastre sociale. Dacă toate năzuințele noastre vor fi prefăcute în realitate, pe seama vieții noastre de stat și naționale se deschide într-o adevăr o epocă nouă. Și precum în stările bolnăvicioase de astăzi apariția cea mai caracteristică e emigrarea aflătoare în creștere, așa sperăm să se manifeste politica corectă socială și economică în reducerea casurilor de emigrare.

Tot așa considerațiunile însemnate de politică socială au copt în opiniunea publică și în planurile noastre de guvernare statificarea serviciului sanitar. Defectele organizării de astăzi sunt izbitoare. Numărul medicilor comunali și cercuali e insuficient, salariile lor sunt mici, și e în stare primitivă și moșitul, de-și pe terenul ace-

sta s'a arătat în deceniile din urmă orecare progres. Politica democratică de guvernare nu poate să trecă nepăsătoare pe lângă simțitorele perdede născute din marea mortalitate. Ușor evitabila perdere de sânge, care se naște, de o parte din emigrare, de altă parte din mortalitatea cea mare, trebuie să o delăturăm orecumva. Respectarea valorii economice a vieții omenești e semn distinctiv în cultura modernă, ear' celelalt semn distinctiv e punctul de vedere umanitar, legat de dezvoltarea sănătoasă și neconturbată a vieții omenești. Aceste două considerațiuni numai așa se pot valida, dacă serviciul sanitar trece de la comune și munciciipii în cercul de competență al statului. Și adevă, nu numai fiind-că mijlocele financiare ale statului fac cu puțință dotarea mai bună a acestui organism, ci mai ales pentru-că o politică sănătoasă sanitară poate fi inaugurată numai prin o acțiune conștientă centrală a statului.

Tot aceste năzuințe sociale și democratice determină cuprinsul politicii de justiție. Cu privire la faptul, că nesiguranța de drept nu e numai apariție care urmărește, ci în parte chiar isvor pentru ruina economică, și pentru descompunerea socială, ne ținem de o datorință de prima ordine regularea dreptului general privat și astfel stabilirea fondului sistemului nostru de drept. Tot cu privire la aceasta am luat în vedere reforma procedurii procesuale civile, în interesul simplificării, și a ieftinării justiției. Cu ocaziunea reviziunii codului penal voim să atenuăm dispozițiunile dovedite de prea aspre, cari ating mai ales păturile de jos ale poporului. Problemă democratică formeză mai departe apărarea maselor consumătoare, în așa chip, că la revizuirea legii comerciale are să fie asigurată promovarea onestității și a unei credințe. Organizarea de nou a asocierilor și a chestiei de asigurare va fi pornită din acel punct de vedere, că aceste ramuri de afacere, cari se estind bine asupra poporului, se desvolte activitatea particulară, dar' se respecteze interesele singuraticilor, fiind puse sub controlă mai severă de stat. Pe lângă apărarea cuibului familiar și pe lângă excluderea de sub secestrare a minimului necesar, programul nostru de justiție cuprinde în sine încă și revizuirea legii de usură.

Darea progresivă.

Politica noastră financiară de asemenea este condusă de considerațiuni naționale, democratice și sociale. Drept aceea, de loc ce vom eși din situația aceasta încercată și din starea economică, numai de cât vom pași cu proiectul de lege pentru reforma dărilor directe și de consum, ca să realizăm aceste proiecte de mult dorite.

Prin introducerea dării progresive a venitului și în legătură cu asta prin înce-

tarea plății dărilor directe neproporționate, asigurând minimul de existență, vom ușura mai ales povara micilor economi. Nu vom perde din vedere afară de asta nici reforma rațională a dărilor publice de stat. Una dintre cele mai de căpetenie probleme ale noastre este de a procura o ușurare poporului încărcat cu dări de cult și alte dijme bisericesti.

Invățământ poporal gratuit.

Având în vedere, că bunăstarea economică și dezvoltarea națională a ori-cărui popor atiră de la gradul de cultură al aceluia, politica noastră de guvernare va da atențiune deosebită și problemelor învățământului poporal. Datorința frecvențării școlilor tot nu e încă validitate în măsură, în care ar cere-o interesele mili-ônelor de locuitori.

Una dintre cauzele acestei stări de lucruri este a se căuta în împrejurarea, că în cele mai multe școle se cere didactru (bani de școlă) pentru învățatură. De altă parte susținătorii școlilor încă sunt atât de ingreunați, încât nu se pot lipsi de banii de didactru. Guvernul are de gând să vindece acest rău, introducând învățământul obligator gratuit în așa mod, ca susținătorii școlilor să fie despăgubiți, cu apărarea intereselor statului. Pe lângă introducerea învățământului gratuit, guvernul va mai avé grijă și de aceea, ca învățământul poporal fără considerare la caracterul singuraticilor școle să se potrivească cu trebuințele vieții practice. Una dintre năzuințele noastre cele mai de frunte se îndreptă într'acolo, ca în învățământul poporal să se învețe cu deplin succes limba statului, nu numai în interesul statului, ci totodată și în interesul bine priceput al cetățenilor cu buze nemagiare. În legătură cu această problemă vom avé grijă și de îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor. Plata învățătorilor de stat se va aranja în cadrele aranjării plăților oficialilor de stat, ear' îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor comunali și confesionali avem de gând să o facem deodată cu revizuirea legii despre învățământul poporal.

Cu acest scop al nostru mâncăm din acel gând, ca prin asigurarea unei vieți libere de griji și a unei neatirări materiale să-i aducem pe aceia, cărora le încredințăm creșterea generațiilor viitoare, în aceea poziție, ca să și potă îndeplini chemarea lor mare culturală și națională cu totă puterea și ambiția. Pentru dezvoltarea mai intensivă a învățământului poporal în cadrele reformei ce proiectăm, vom ridica deoparte nivelul instrucțiunii învățătorilor în măsură egală fără considerare la caracterul preparandiilor, ear' de altă parte vom introduce peste tot instituțiunea calificățiunii de stat a învățătorilor.

(Va urma).

Revistă bisericescă.

De la sfântul sinod. În ședința ținută Mercuri, săptămâna trecută, sfântul sinod al bisericii autocefale române din București a ascultat memoriul ce i-s'a trimis din partea ministrului de externe al României, în care memoriu se cuprind toate atrocitățile săvârșite asupra Românilor din Macedonia, de către bandele grecești, comandate de oficeri, din armata regală a statului grecesc, și ajutate moralicește și materialicește de episcopii și arhiepiscopii greci din Turcia. Acest memoriu cetit întreg în sinod, are să servescă de basă la răspunsul ce se va da scrisorii patriarhului de la Constantinopol, în chestia meetingului antigrecesc ținut în București sub presidenția arhiepiscopului Sofronie Vulpescu-Craioveanul.

Confesiunea baptistă. Ministrul nostru de culte și instrucțiune publică a dat de curând o ordonanță ministerială, prin care a decretat de trecută între confesiunile recepte și recunoscute din partea statului și confesiunea baptistă. Bap-tiștii vor ține acum întrunire regnicolară pentru a se constitui.

Din ale patriarhului. Patriarhul ecumenic din Constantinopol a făcut comunicare sinodului ecumenic, că după știrile pozitive ce le are, România voește să facă în Macedonia aceea ce s'a făcut la timpul seu în Bulgaria, să numescă un exarch român făcând, ca toate bisericile din Macedonia să se rupă de cătră patriarhie. Pentru a fi pus exarch român în Macedonia, guvernul român ține în vedere pe metropolitul Procopie, din Durazzo. În năzuințele acestea, guvernul și biserica română are tot sprijinul metropolitului Constantin din Carafia. A propus deci patriarhul, ear' sinodul a decis, ca ambii acesti metropoliți să fie trași la răspundere. Patriarhul visază!

Din protopresbiterate.

Convocare.

Onorata preoțime din tractul Alba-Iulia se convocă prin acesta la conferința anuală, carea se va ține Joi în 10 Nov. st. v. a. c. în localul școlii de la biserica din Alba-Iulia-oraș, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Precis la 9 ore a. m. începerea sf. liturgii, cu predică și invocarea duhului sf. — Vor servi preoții: Alexe Neagoe și Victor Oțoiu, ear' predica o va rostii preotul George Muncușiu.
2. Deschiderea conferinței.
3. Cetirea apelului nominal.
4. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale despre ultima conferință.

FOIȘORĂ.

Octavian Goga: Poesii.

De mult așteptă lumea românească să vie, într-o celelalte prasnice literare, și unul împărătesc, a cărui măreție să 'l arate stăpânitor al tuturor. Acum a venit. Imbrăcați, sufletelor, haină solemnă și sfântă, căci e vremea premeririi prin împărțirea cu lamura sentimentelor noastre. Inimilor, înviorați-vă, oăci dureroselor vostre tresăriri și înflăcărilor puternice li-s'a născut cântărețul. Și tu, obidit neam românesc, ia aminte la glasul vibrător al celui ce 'ți trimbițeză aspirațiile și 'ți celtuește pe strunele lirice fermecate amarul nădejdlor, cari întârzie să se plinască.

Noul mag este domnul Octavian Goga. El a pătuns în altarul, unde slujesc preoții cei mari ai frumosului, artiștii adevărați. Când a intrat în această sfântă a sfințelor, desbrăcat de ale lumii rele, a căzut în fața strălucirii stăpânului lumilor și i-a înălțat o rugăciune sfântă, prin care 'și cere orecum hirotonirea. În această cere:

Din valul lumii lor (a ispitelor) mă smulge
Și cu povața ta 'ntelăptă
In veci spre cei rămași în urmă
Stăpâne, vèzul meu îndreptă.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigare lor o frange,
Și de durerea altor inimi
Învăț-mă, stăpâne-a plânge;
Nu rostul meu, de-apururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă 'n lacrimile mele.

Domnul i-a ascultat ruga și i-a îndreptat „ochii văzători a tôte” mai întâiu spre cei rămași în urmă, spre plugari, „străjerii nădejdi noastre de mai bine”. Da, spre voi

Creștini, ce n'aveți sərbătore,
Voi cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudore.

Durerile și mângăierile acestora le arată poetul cu mare putere, și totă poesia fără prihană a sufletelor lor. Căci dacă a lor e truda cea mai mare și jalea cea mai fără margini, și dacă stăpânii vitregi îi lovesc fără milă, în bordeiele lor de paie trăiește dómna viselor noastre, Cosinzéna, și niménuie nu i-se desvêlesc podóbele firii cu așa „revărsare de frumseță”, ca lor. Ear' colea primăvara, după-ce a trecut postul mare și moșia li-e arată, de se 'ntemplă să fie la un păhar de vin, cine închină cu atâta simplitate și cuviință îndrăsnéță, ca ei:

Bea și dumniata, părinte,
Dumnezeu să 'ți fie darul, —

Să mai poți ceti psaltirea
Și să poți goli păharul.

Și-acum poetul începe a plânge de durerea acelorași inimi, durerea înfricoșată a umiliților din umbră cu umeri gârbovi de povară, din care se închiagă furtuna zmăltăta de fulgere: „Cântarea pătimirii noastre”.

Avem un vis nemplinit,
Copil al suferinții, —
De jalea lui ne-au răposat
Și moșii și părinții...

Din vremi străvechi stropim cu lacrimi deșertăciunea acestui vis. Sfânta noastră doină móre în frémét tânguios de codru, și biata țară 'nstrăinată n'are și ea într-o stelele de pază una. Ba da, are una, și aceleia îi trimite poetul „cuvântul strigărilor” noastre. E Domnul Stefan, Voevodul căruia i-se jeluia și Eminescu în graiul lui fermecat

Stefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta...

Acestuia 'i spune și Octavian Goga păsurile noastre:

Măria Ta! Suntem bătuți de nevoi.
La noi înzadar ară plugul,
Căci holdelor noastre cu spicul de aur
Străinul le fură belșugul...

Dar' acesta nu e glasul tânguirilor neputincioase, ci trimbița puternic și de parte resunătoare a dorințelor, cari ne ard

inima. Când va începe al rësvrătirii noastre tunet, în care „atâtea veacuri umilite își gem strivita rësbnare”, când viața noastră va avé 'nțeles și mórtea țință, atunci înceta-vor de-a plânge frații de-o lege, atunci „focuri pe creste pe rând rumeni-vor a bolții năframă albastră”... Ear' dacă s'ar întempla, ca urmașii nostri să porțe aceeași osândă, care ne-a scris'o nouă nemilósa ursită a firii; dacă și năzuințele lor vor fi deșarte, dacă ar fi ca în érna gerósă de azi să nu putem avé nădejdea primăverii de mâne, și ne-om prăpădi cu toții, ne vom ruga Oltului, acestui „frate-al plânsetelor noastre și al rësvrătirii noastre frate”, să ne rësbnune el:

Să verși, păgin, potop de apă
Pe șesul holdelor de aur,
Să peară glia, care portă
Înstrăinatul nost tezaur;
Țérina trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne'ngropară
Și să-ți aduni apele tóte
— Să ne mutăm în altă țéră!

Acésta e gama largă a sentimentului național în poesiiile dlui Octavian Goga, din care — ca nimeni altul la noi — și-a împletit cununa mândrelor poesii, cari strălucesc ca aurul cel mai curat în volumul lui. Dar' acest viguros talent are și alte fețe, dacă nu chiar așa de strălucite, de

5. Discuțiune asupra servicii și precărei îndeplinite prin preoții susnumiți.

6. Din teza generală: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor etc.? — se va preda tema: „Obiceii de a umbra în judecăți, — mijloce pentru curmarea aceluia“. Vor prelucra tema preoții: Alexandru Băeșan și Victor Stanca.

7. Tema: „Mijlocele pentru împedecarea resp. stărpirea concubinatelor“. Va prelucra tema preotul Vasile Maxa.

8. Propuneri.

9. Alegerea a doi verificatori pentru protocolul conferenței.

Alba-Iulia, 21 Octombrie 1905.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

NOUȚĂȚI.

De la comitat. Mercuri, în 8 Noiembrie nou ține comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei ședință lunară, în sala mică a casei comitatense.

Alegere de protopresbiter în Agnita. La alegerea de protopresbiter, ținută Sâmbătă în Agnita, voturile membrilor sinodului protopresbiteral electoral au fost date astfel: Ioan Baptist Boiu, oficial consistorial în Sibiu, a întrunit 28 voturi, Vasile Duma, paroh în Jabeșița, 10 voturi, și Ioachim Mun'ean, paroh în Gurarâului, 6 voturi.

Regele Greciei în Berlin. Trăim în epoca vizitelor neîntrerupte. Regele Grecilor a vizitat pe împăratul Germaniei, pe Wilhelm. Acesta l'a primit cu foarte multă căldură, s'a sărutat și în Potsdam s'a dat și un prânz în onoarea regelui George. Domni au toastat unul pentru altul.

Calătoria regelui spaniol. Regele Alfonso a plecat Vineri din Hendaye cu trenul accelerat de Paris incognito într'o călătorie prin Franța. L'a însoțit ministrul de externe și un număr de cortegiu militar și civil.

„Adevărul“ va fi titlul unei foi săptămânale social-economice, care cu începerea anului viitor se va tipări în Caransebeș. Proprietar și editor Dr. Nicolae Ionescu, avocat și director de bancă. Abonamentul 6 corone la an.

† Generalul rus Dragomirov, care s'a distins în războiul româno-ruso-turc din 1877, când la pasul Șipca a și fost greu rănit, a murit la Petersburg în etate de 75 ani.

Bulgăr de aur. Băile de la Brad au atras, sunt câțiva ani de atunci, — atenția Europei prin faptul, că în ele s'a găsit un bolovan de aur de 57 kl. Acum, în săptămâna trecută, ear' au săpat băieții un dărab de aur, a cărui greutate este de 37½ Kl. Prețul i-se urcă peste 8,000 corone.

bună seamă tot așa de interesante și de originale deopotrivă în frumuseța limbii și în adâncimea și emoția simțirii (*Solus ero, Nopțe* etc.)

De încheiere citez din dl C. Dobrogeanu-Gherea niște rinduri, cari se potrivesc atât de mult acestui tovarăș al lui Eminescu și Coșbuc, care e Octavian Goga: „Poetul trebuie să trezescă gândurile adormite ale conaționalilor săi, el trebuie să învieze sentimentul iubirii, simpatiei și armoniei universale, care la foarte mulți zace paralizat pe patul de durere. El trebuie să insufle cele mai adânci gânduri și cele mai înalte sentimente, el trebuie — într'un cuvânt — să aspire a ajunge profetul și conducătorul sufletesc al poporului său!“ (Studii critice, volum. I. pp. 254—255).

Ion Duma-Paltin.

Ca un echou al vremii, meritat de poeziile dlui Goga, și pentru înțelegerea adâncă și frumuseța ei, dau — aici întâiu — următoarea dedicație a unui prieten

Lui Goga.

„Mărită fie dimineața
Ce ne-a adus un mândru sôre,
Și-a hărăzit vieții mele
Prilej de sfântă sârbătoare.
Din lanțul patimilor grele
Se smulge sufletu-mi o clipă

Inchiderea unei școle grecești în România. Ministerul român al instrucției publice a hotărât închiderea școlii comunității grecești din Calafat din cauza gravelor abateri de la regulamentele școlare. Asemenea și a celor — de stat s'au private — din Galați și Brăila. Dl Leon, inspectorul învățământului privat, a fost trimis să facă inspecția institutelor grecești din aceste două orașe din urmă.

Atac. Miercuri s'era după 8 ore, niște făptuitori necunoscuți au pușcat în cupeul de mâncare al trenului dintră Brad și Arad, aproape de gara din Boroșineu. La masă ședea deputatul *Barabás Béla*, care se întorcea din Baia de Criș, unde fusese în cercetare cu privire la mandatul protopopului-deputat Vasile Damian. Glonțele n'a produs nici o stricăciune.

Titlatură nouă. În ultima ședință a Consiliului de stat, regele Svediei a decis să ia titlul următor: „Noi, Oscar, rege al Svedezilor, Goților și Venzilor, prin grația lui Dzeu“. Regele a declarat în urmă, că disolvarea Uniunii Svediei cu Norvegia fiind îndeplinită, el a adoptat — în locul devizei: „Pentru prosperitatea popoarelor surori“ — deviza aceasta: „Pentru prosperitatea Svediei“.

Papa și sultanul. Ziarele turcești publică la loc de frunte o scrisoare, pe care Pius X a trimis-o sultanului. Data scrisorii (31 August) cade chiar pe ziua aniversării surii pe tron a sultanului. Papa recomandă în epistola această bună-voință sultanului pe credincioșii și supuși Otomanilor. Sultanul va trimite o misiune specială la Roma, mulțămind papei pentru scrisoarea călduroasă, ce i-a adresat.

O bibliotecă veche românească în Arabia. Dl T. T. Burada, care a făcut o călătorie prin Arabia, a descoperit în mănăstirea stului Sava, aflătoare într'un pustiu din apropierea Mării-Morte, o mare bibliotecă românească. Această bibliotecă — așezată într'un turn așa de înalt, în cât trebuie să urci 382 de scări spre a ajunge la ea, — cuprinde un foarte mare număr de cărți românești de prin anul 1600 și alte timpuri mai vechi. Biblioteca încă n'a fost cercetată de nime și aici n'a vorbit despre existența ei în acel loc. — Necum se știm împrejurările, întră cari a ajuns în mănăstirea stului Sava, din Arabia.

Presidentul Loubet în Portugalia. Presidentul Francei a făcut vizită la curtea spaniolă, ear' după aceasta — însoțit de ministrul-president Rouvier — a plecat în Portugalia. În port a fost întâmpinat de însuși regele, care l'a condus la familia sa. Duminecă Loubet a plecat spre Paris, după ce a înviat pe regele Carol să viziteze Parisul. Regele a primit invitarea și — probabil — încă în luna viitoare va merge în falnicul oraș.

Ziar confiscat. Procuratura a confiscat numărul de Joi al lui „Független Magyarorszag“ din cauza articolului „Ungarie ca în 48“ și a poeziei „Ziua morților“, în care a fost atacat Monarchul.

Și-ascultă prorocia vremii,
Ce maiestoză se infiripă.
Ard ochii 'nlăcrimăți sub vraja
Cântării sfinte-a pătimirii;
E înainte-mergătorul,
E vestitorul mântuirii.
Cântarea lui nu-i glas de liră,
Ci glas de trimbiță de-aramă,
In sufețele 'nnegurate
Nădejdea la viață-o cheamă.
El varsă-o lacrimă de milă
La stînsul unei tămiițe,
Și plânge dus pe căpătîiul
Învățătorul mucenice;
Cutrămură-se largu-i suflet
De slava vremilor, trecută,
Și p'ola sfântă prin durere
A celor umili o sărută.
El a 'nțelea a noastre plângeri
Și lacrimile noastre-amare,
Și pe-a lui strune 'nflorate
S'au prefăcut mărgăritare,
Pe cari în dărnicia-i largă
Ni-le imparte earăși nouă,
Ca pe o mană în pustie,
Și-o cuminăcătura nouă.
In inima lui e isvorul
Curat de cântece mărețe,
Tot sufletul se se 'nfiore
Și totă mintea se le 'nvețe,
Și tot genuchiul se se plece,
Spunând tăriiilor albastre
— Puternică psalmodiare —
„Cântarea pătimirii noastre“.

S.

Medaliile societății numismatice române. Societatea numismatică română are fericita idee de a bate medaliile în amintirea faptelor glorioase ale domnilor și ale bărbaților de stat ai țării românești. Cea dintăiu medalie a fost cea din vara anului 1904, a lui Ștefan cel Mare. În anul acesta a bătut a doua medalie, care reprezintă pe avers bustul Domnului *Mihaiu Viteazul*, luat după cel mai reușit portret de pe timpuri, al artistului *Sadler* din Praga, ear' reversul arată pecetea domniei, care întrupează în scut marca Munteniei, a Ardealului și a Moldovei. Această pecete necunoscută până astăzi (ore nu-i cea dată regelui Carol într'o ședință a Academiei române de dl D. Onciul?) reprezintă cel mai mare monument istoric și politic de până azi al Românimii, și societatea numismatică și-a câștigat un merit neperitor și titlu la recunoștința tuturor generațiilor viitoare.

Sfârșitul unui proces. *Nicolas Popovici* din *Neoplanta* era în proces de divorț cu femeia sa. Într'un schimb de vorbe aspre a scos revolverul, a pușcat și-a rănit-o ușor la braț. După aceea a împușcat pe fată sa, care a încercat să-l calmeze, și în sfârșit și-a curmat și el firul vieții.

Din Mediaș ni-s'a trimis spre publicare următorul raport al comitetului reuniunii femeilor române din Mediaș și jur, despre starea materială a reuniunii, ascernul adunării generale din 28 August 1905: 1. Cassa în numerar azi 5380 cor. 96 fil. 2. În obligațiuni și cambii 17577 cor. 20 fil. 3. Starea depunerii la institutul „Albina“ 122 cor. 99 fil. 4. Mobiliar în valoare de 210 cor. 5. Acțiuni Concordia 408 cor. 6. Spese restituibile 52 cor. Avere activă a Reuniunii deci în suma 23751 cor. 15 fil. De la adunarea generală ultimă din 28 August 1904 până azi s'au făcut: incassări: titulo capital 8131 cor. titulo interese 1122 cor. 50 fil., titulo taxl. 862 cor. 80 fil., suma 10116 cor. 30 fio Erogățiuni: titulo capital 3986 cor., titula spese restituibile 749 cor. 35 fileri, suma 4735 cor. 34 fileri. Suma incassărilor și a erogațiunilor, adecă mișcarea cassei de le 28 August 1904 până azi face deci 14851 cor. 64 fil., Subtrăgând din venitul brut totalul eșirilor, rezultă un profit net al anului de 1285 cor. 96 fileri. Mediaș, în 28 August 1905. *Maria Moldovan*, presidentă, *Elena Suciu*, casieră, *Maria Neasa*, secretară.

Himn. *Mărioara Popădănel* din *Rișadulul* și *Dimitriu Savoiu* din *Sădăneștii* au compus un himn religios, care s'a celebrat Duminecă în 5 Noiembrie 1905 stil nou la 11 o'clock a. m. în biserică gr. or. din *Rișadulul*.

Jos pălăriile! Duminecă s'era a fost o reprezentație teatrală, în beneficiul lui *Zalconi*, în Roma. De odată, ea după o conștelegere de mai înainte, s'a ridicat întreg publicul și a strigat: „*abasso i capelli*“ (jos pălăriile)! Adică numai publicul de parte bărbătească, deoarece s'a săturat de-a mai suferi trănăia pălărilor de dame. Și atăta au strigat acești italieni d'ăgăstosi, până ce o parte a damelor a eșit afară, ear' alta și-a depus pălăriile.

Robert Watchon se cheamă noul șef al oficiului imigraților în America. Englez de origine, imigrat și el de mic copil, cunoscând multe neajunsuri ale nefericioșilor, cari își lasă patria, le-a ușurat întru câțiva poșia. A nimioit dispoșiția, în virtutea căreia se pretindea de la imigrați, ca pe lângă banii de tren să aibă cel puțin câte 10 dolari. A mai dat apoi un ordin, în care impune același mod de tratare față de ori-cine, fără considerare la naționalitate, religie sau rasă. Măsuri acestea într'adever creștinești.

Fometea în Basarabia. Numeroase familii din Basarabia s'au refugiat în ultimele zile în România, și anume în Galați, Iași și Botoșani. Orașul *Reni* fiind espus fometei din cauza intreruperii comunicațiilor în totă Basarabia, a început să se aprovizioneze în Galați. Ministerul român de interne a dat telegrafic instrucții autorităților din Galați și din Iași, să înlesnescă pe cât e cu putință aprovizionarea orașelor *Chișineu*, *Reni*, *Belgrad* și *Ismail*.

Leopold Wölfling — ostaș de rând. Marele duce de Toscana, Leopold, în urma căsătoriei sale cu o dșoră *Adamovici*, a abzis de titlul și rangul său. Totodată a rupt și legăturile cu armata austriacă, statornicindu-se, sub numele *Wölfling*, în Elveția, unde s'a împământenit. După legile acestei republice, fostul duce trebuie să-și facă anul de miliție. De fapt el și servește, fără a fi gradat. Superiorii îl disting prin laude ca pe un flacău foarte ascultător și bun soldat.

Advocat nou. Domnul Dr. *Desideriu Borbola* a făcut la 26 Octombrie n. censura de avocat în Budapesta.

Dar pentru biserică: Subscriși în numele comitetului par. gr. ort. din *Țapu* aducem și pe această cale mulțămii Prea Onorabilului Domn *Ioan Droc* și Prea stimatei dsale soții, *Agapia*, fost protopresbiter al tractului *Mercurei*, de present asesor consistorial, cari au donat Sfintei noastre biserici o Evanghelie frumoasă cu litere latine, precum și unele predici funebreale și ocazionale. — Dzeu răsplătescă cu bine nobila faptă. Țapu la 16/29 Octombrie 1905, *Ioan Trónca*, par. gr. or., *Constantin Dordea*, epitrop-cassariu.

Teatru. Reprezentanța de Sâmbătă s'era a fost foarte succésă. S'a dat tragedia lui *Goethe*, „*Clavigo*“, premersă de piesa „*Die Geschwister*“. Public numărös. Cei cu rol mai însemnat au fost viu aplaudați, îndeosebi *Sonenthal*, *Stärck*, *Günther* și dșora *Rossi*. Duminecă după amezai s'a dat opereta „*Das Garnisonmädel*“ a douăoră, ear' s'era opereta „*Die schöne Helena*“. Pentru săptămâna aceasta repertoriul e stabilit astfel: *Luni*: „*Mauerblümchen*“. *Marți*: „*Gheto*“, dramă. *Mercuri*: „*Pufferl*“, operetă nouă. *Joi*: „*Lumpengesindel*“, comedie. *Sâmbătă*: „*Karlschüler*“.

Soția mea a fost bolnavă doi ani și după-ce au purtat șese săptămâni crucea d-vostre dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 s'a însănetoșat pe deplin, reumatismul și astma ei au încetă, pentru care nu pot fi îndeajuns mulțămilor invențiunii d-vostre minunate. Repet mii de mulțămiri. Cu deplină stimă *Klinka Ianos* (*Angern*). Această scrisoare a primit-o inventatorul crucei vindecătoare electro-magnetică R. B. nr. 86967, dl *Müller Albert* (*Budapesta V., Str Vadász nr. 42/V.*)

Cărți și reviste.

Ego.. Am primit la redacție un volum de versuri, al dlui *Victor Bontescu*, intitulat: *Ego...* Se pôte procura, cu 1 cor. 50+10 fil. de la „*Tipografia nouă*“ din *Orăștie* (*Szászváros*). Vom reveni.

Revista asociației învățătorilor și învățătoarelor din România, an. VI, nr. 2—5. Sumarul: Din primejdiile pedagogiei; La *Basarabia* (versuri); *Istoria națională*; *Cugetări pedagogice*; *Cronica școlară*; *Cronica literară și artistică*; *Cronica științifică*; *Cronica economică*; *Cronica politică*; Din graiul cifrelor etc.

Apare în Galați (România), odată la lună. Abonamentul 5 lei la an.

Posta redacției.

Leonil. În numărul viitoriu. A interziat din lipsă de spațiu.

Amicul, în S. Nu ne-a scăpat de loc din vedere articolul dlui inspector de școle, publicat în ziarul „*Egyetértés*“, precum n'am dat uitării nici „*frumosa*“ poezie cu care ne-a onorat tot domnul inspector mai anul trecut în ziarul „*Budapest*“, pe noi Români și pe Sașii din aceste colțuri de țară, — dar' precum atunci nu i-am răspuns nimica, tot așa ținem și acum de prisos orice discuție ori polemie. Cel ce astfel cugetă, cum e scris în „*Egyetértés*“, nu e de combătut, ci mai curând de compătimit, după-ce încă patru ani de când petrece în Sibiu, între noi, nu i-au fost de ajuns ca să se convingă, că magiarizarea Românilor și a Sașilor nici pe calea indicată nu va merge și nu se va pute face, pentru-că pe nici o cale nu se pot desnaționaliza popore ajunse la conștiința națională, cum e poporul românesc și cel săsesc. Ce e de regretat e numai faptul, că dl inspector altcum vorbește aici acasă, când se află de es. întră unii de ai noștri, cu cari ține raporturi de prietinie, și altcum scrie la gazetele șoviniste magiare, când se găsește înțat în horă cu *Zoltani*. O împrejurare aceasta, care va face ca în mulți să se clatine credința în firmitatea convingerii dlui inspector, însușirea care trebuie să împodobescă pe ori-ce bărbat cu vaste cunoștințe și cu largi vederi, cum e dl inspector. Cum am zis deci, regretăm, compătimit, dar' nu înțrăm în polemii, nu răspundem, pentru-că aceluia, care crede că a fost prost și rău patriot *Deák Ferencz*, plăsmuitorul legii de naționalități, și baronul *Eötvös József*, autorul legii instrucțiunii publice, peste tot n'avem ce să i răspundem.

Concurs

In scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1906 din fundațiunea „Andronic”.

I. Pentru învățacei de ori-ce meserie.
II. Pentru sodalii deveniți de atari in decursul anului 1905.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără intrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea pentru de a pute deveni măestri, prin acesta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă in general:

1. Carte de botez.
2. Atestat de la comună despre averea proprie, ori a părinților.
3. Atestat familiar de la parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica in acest atestat: câți prunci minorenți sunt in familie, câți cercetază școla și câți mai sunt la meserie.

Concurenții pot fi numai *Români ortodocși născuți in arhidieceasa Transilvaniei*. In special au să dovedescă:

I. Învățaceii.

- a) că au implinit anul al 12 lea al etății;
 - b) că au cercetat școla poporală ori altă școlă superioară;
 - c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);
 - d) adevărinită de la măestrul despre sporul, ce l arată in meserie, despre diligență și purtarea morală.
- Contractul trebuie acles la cerere in original sau in copie autenticată.

II. Sodalii.

- a) că au terminat anii de învățacei in anul 1905, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 § 67);
- b) că au purtare bună și fac spor mulțamitor, ceea-ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adevărinită de la măestrul;
- c) cei ce vor dovedi, că sunt membri ai vre unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii, cari sunt in condițiune a deveni măestri.

- a) să aibă certificatul de măestrul;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără intrerupere in calitate de călă, ceea-ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărinite de la măestri, la cari au lucrat;
- c) in cerere să se arete anume locul unde voiește să se așeze ca măestri, ce fel de mijloce mai au pentru de a începe meseria pe socotela lor;
- d) să dovedescă cu atestat de la oficiul parohial, că cercetază biserica noastră și e creștin bun și moral.

De la toți concurenții se recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate consistoriului arhidiececan greco-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembre 1905 stil vechiu.

Acei concurenți cu studii gimnasiale și reale, cari se vor aplica ca învățacei la scultura in lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățacei, ori ca sodali la aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze in meseria lor in ateliere mai mari, in cari să pōtă căștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișore.

Cererile neinstructe in regulă și cele întrate după termin nu se vor lua in considerare.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului arhidiececan, ținută la 3 Octobree 1905.

Consistoriul arhidiececan.

Fischer & Comp.

școle de pomărit

Nagyenyed (Alsó-Fehérmegye)

Școlele noastre de pomărit in estensiune de 40 jug. catastrale sunt in Transilvania cele mai mari și cele mai bogate.

Stoc: 80,000 altoi, de tōte formele, in soiurile cele mai nobile.

1 milion pădureți (sujete) de tōte speciile, plante puternice.

1 milion glandici, plantele cele mai bune pentru garduri vii.

1 milion acăți (salcămi), tari și frumoși, acomodați pentru plantare de păduri.

Arbori solitari, de promenade, și tușișe decorative. (201) 12-12

Cataloge gratis.

Pe cei interesați fi invităm cu stimă la cercetarea școlelor noastre de pomărit.

Concurs

Decretându se prin venerabilul ordin consistorial din 1 Februarie a. c. Nr. 811 Bis. filia Felța de parohie materă de cl. III, pentru ocuparea ei se publică din nou concurs cu terminul de 30 zile de la prima publicare in „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt:

1. Casa parohială cu supraedificatele economice in stare bună, grădină de pomi și de legumi.

2. Porțiunea canonică de 14¹/₂ jugere pământ parte arătură parte fēnaț, din cari 684 st. □ vie.

3 Simbria preoțescă de la 30 familii câte una ferdăla cucuruz sfărmat.

4. Patru stângini de lemne aduse in curtea parohială.

5. Venitele stolare anuale cu 70 cor.

6. De la tinerimea adultă câte o zi de lucru anual cu întreținere de la preot.

Concurenții și vor înainta petițiunile cu tōte documentele recerute, subsemnatului oficiu in terminul indicat, și sunt datori a se presenta înaintea alegătorilor in biserica conform prescrierilor regulamentului pentru parohii, pentru a cânta, resp. a celebra și cuvēnta.

Sighișora, 17 Octobree 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tracului Sighișora, in conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

A apărut:

Calendariul arhidiececan pe anul 1906

și se pōte procura de la *Librăria arhidiececană* din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu șema tism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

Tu

nu vei afla pentru îngrijirea pielii, in-deosebi pentru delăturarea pistruiilor și pentru a avē o colōre delicată a feții, un săpun mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crin
al lui Bergmann (marca: doi băieși)

Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vinzare cu 80 fileri bucata, in farmacia „la urs” (piața mică), in farmacia E. Rummler, Sibiu, la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cisnădiei și str. gușterii 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisnădiei), Carol Arz (str. cisnădiei), cum și in Sighișora la farmacistul W. Lingner.

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh in comuna bisericească Valeverde din protopresbiteratul Cămpenilor la ordinul consistorial de la 18 Octobree 1905 Nr 10,031 Bis. se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare in ziarul „Telegr. Român”.

Venitele sunt cele arătate la întregirea dotării preoțesti din cōla B.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor lor cu documentele recerute in terminul deschis la subserisul oficiu.

Oficiul protopresbiterial gr or. al Cămpenilor.

Cămpeni, 11 Octobree 1905

Romul Furdui
protopresbiter.

Singurul calendar portativ românesc.

Micul Calendar pe anul 1906

de Ioan Apolzan, tipograf.

Pe lângă partea calendaristică, literară și fopentru notițe curvnde sub titlul „Avutul nostru” infoimațiuni și date esacte asupra tuturor instituțiilor noastre, ca biserici, școle, reuniuni de tot soial, societăți financiare, etc. Prețul unui esemplar ediție simplă 40 fileri, ediție de lux (hârtie fină, leg. in pânză cu creion) 70 fileri, plus porto postal 6 fileri. Se pōte procura de la *Librăria arhidiececană*, Sibiu (Nagyszeben).

Fată română, mai inteligentă, află imediată aplicare pentru a îngriji doi copii. Se cere să știe vorbi și nemțește. A se adresa directōrei teatrului din loc, dōmnei Lola Bauer

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură in întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Tērnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care pōte lifiera vițe frumoșe și in tōte privințele (84) 11-47 neeseptionabile.

Catalog ilustrat cu numēroșe scrisori de recunoștință gratis.

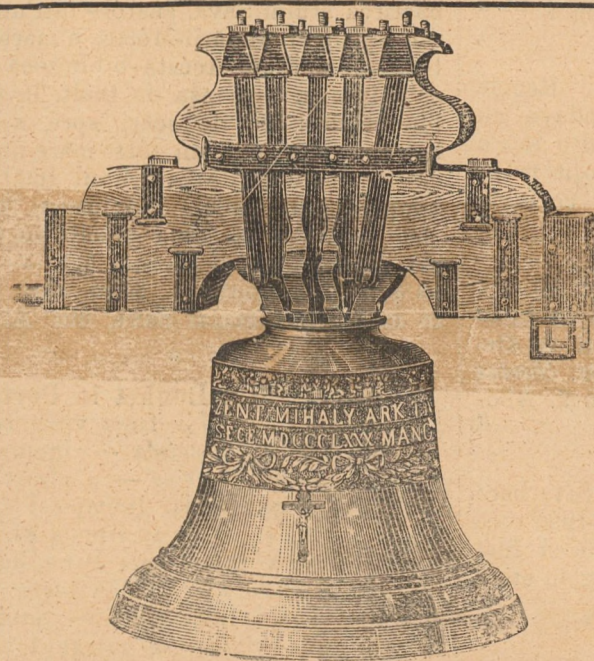
Prima și cea mai veche întreprindere pentru vārsare de campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vārsat clopote și scaune de clopote din fer bātut.

Infinitată la anul 1822.

Sighișora, piața de sus nr. 47

o firmă ce esistă de la anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomāndă tuturor comunelor bisericești a lifiera și repara clopote de tōtă mărimea cu corōnă de stejar ori de fer legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fer bātut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuēză și in depărtare. Clopote mai mici se află gata, in tot timpul. Solvi rea se va primii și in rate.

(82) 8-12

Noroc colosal la Gaedicke!

Neintrecute sunt rezultatele de noroc ale colectei mele. Nu este aprōpe nici un oraș in țară, in care Gaedicke să nu fi plătit vre-un căștig principal. In scurt timp am plătit

premiul cel mare de **602.000** corōne pe nr. 62551

de 3-ori căștigul principal de **400.000** corōne pe numērul 11119

400.000 corōne pe nr. 28916 **400.000** corōne pe nr. 33464

apoi de 3-ori **100.000**, **70.000**, 4-ori **60.000**, de mai multe-ori **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** și **10.000**. In următoarea loterie de clasă ungară, a 17-a, se sorteză de nou **55.000** căștiguri in bani din **110.000** losuri, cari in total dau uriașa sumă de **14** milioane **459.000** corōne. Cel mai mare căștig ev. **1 milion** corōne. Mai departe un premiu de **600.000**, 1 căștig à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, **50.000**, **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000**, 67 à **5000** etc. etc.

Losuri originale cu prețurile oficiale $\frac{1}{8}$ de los $\frac{1}{4}$ de los $\frac{1}{2}$ de los $\frac{1}{1}$ los
1-50 3- 6- 12 cor.

se trimit după primirea banilor sau cu ramburs. Planuri oficiale și șecuri postale gratis și franco. Comandele pentru tragerea din **23 Novembre n.** sunt a se trimite cu posibilă grăbire.

261 2-6

Casa de bancă **A. GAEDICKE**, Budapest, Kossuth-Lajos-u. 11.